

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 2 (130), luty 2007, ISSN 1730-5187

750 lat Krakowa

Działalność ZMP w 2006

Europejskie laury dla polskich miast

W NUMERZE

ZE ZWIĄZKU

IV Zarząd Związku Miast Polskich z ubolewaniem stwierdza, że niewielka pomyłka legislacyjna, mająca charakter redakcyjny, staje się w ostatnich dniach przyczyną niezwykłych zawirowań w naszej demokracji lokalnej, narażając niepotrzebnie powagę zdecentralizowanych instytucji państwa na niebezpieczeństwo ośmieszenia. Zwraca się z apelem do rad gmin, miast i powiatów oraz sejmików województw, żeby nie podejmowały pochopnie uchwał stwierdzających wygaśnięcie mandatów osób.

V W 2006 r. odbyło się 10 posiedzeń Zarządu Związku w następujących miastach: w Jaworznie, Serocku, Częstochowie, Legionowie, Innsbrucku, Niepołomicach, Inowrocławiu, Wągrowcu, Sopocie i Słupsku. W wyniku prac Zarządu oraz na podstawie propozycji Komisji i Biura Związku przyjęto 67 stanowisk dotyczących projektów ustaw i rozporządzeń. Na zlecenie Zarządu sporządzono też 13 opracowań i ekspertyz. W 2006 r. funkcjonowało 15 komisji problemowych ZMP, które spotkały się 20 razy.

VII Miasta są motorem zmian, ośrodkami wiedzy, innowacji i rozwoju, a ich dobra kondycja wpływa również na rozwój gospodarki regionu. Podczas konferencji „Polityka miejska w kontekście polityki spójności UE w latach 2007–2013”, odbywającej się w Katowicach 11 i 12 stycznia br., wiele uwagi poświęcono zagadnieniu zrównoważonego transportu oraz kreatywnym miastom.

KRONIKA ZAGRANICZNA

X Podczas konferencji ZMP, która odbyła się 9 lutego br. w Dworze Artusa w Toruniu, laureaci europejskich nagród i konkursów dzielili się doświadczeniami związanymi z prowadzonymi projektami i wyliczali korzyści, jakie przyniosły ich miastom zdobyte wyróżnienia. Związek wydał broszurę pt. „Nagrody Europejskie”, która zawiera szczegółowy przegląd nagród, przyznawanych przez Radę Europy, Komisję Europejską oraz inne organizacje samorządom i instytucjom w różnych dziedzinach.

MIASTA JUBILEUSZOWE

XIV Kraków jako jedno z najstarszych polskich miast „jest miastem tradycji, gdzie przeszłość w sposób nieuchwytny przeplata się z teraźniejszością, nie-realność z rzeczywistością. To miasto mitów, legend i snów. Jeśli wierzyć kronikarzom, gdzieś około roku 700 książę Krak razem z szwecem Skubą zabił smoka i założył Kraków”.

Na zdjęciu: Ratusz w Toruniu.
Fot. J. Proniewicz

Zarząd ZMP w Legnicy

Wadliwa legislacja

Podczas posiedzenia Zarządu ZMP w Legnicy 19 stycznia br. wystosowano apel do rad gmin, powiatów i województw o niepodejmowanie pochopnie uchwał stwierdzających wygaśnięcie mandatów samorządowców, którzy nie złożyli w terminie oświadczeń majątkowych.

Zarząd postanowił również wystosować pisma do prezesa Trybunału Konstytucyjnego i Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie problemów związanych z wygaśnięciem mandatów samorządowych wynikających z niedotrzymania zasady poprawnej legislacji. Podkreślano w nich, że lekkomyślnie wprowadzona zmiana legislacyjna stała się przyczyną politycznych zawirowań w demokracji lokalnej, narażając niepotrzebnie powagę zdecentralizowanych instytucji demokratycznego państwa na ośmieszenie, a interesy społeczności lokalnych i regionalnych na szwank.

Zamówienia na „tak”

Pozytywnie zaopiniowano rządowy projekt ustawy Prawo zamówień publicznych, choć zgłoszono szczegółowe uwagi dotyczące m.in. możliwości uzupełniania dokumentów przez wykonawców, likwidacji arbitrażu, obowiązku zamieszczania w Internecie informacji o podwykonawcach czy publikowania w periodykach ogólnopolskich ogłoszeń o zamówieniach o wartości powyżej 20 mln euro w odniesieniu do robót budowlanych i powyżej 10 euro w odniesieniu do dostaw i usług. Zwrócono uwagę na elementy, które powinny zostać wprowadzone do tego projektu. Należy np. zrezygnować z obowiązku stosowania wzorców protokołów postępowania, wymogu składania w ofertach dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu, a także ze sposobu wpłacania wadium tylko przelewem. Akceptację uzyskały projekty zmiany ustawy o systemie oświaty, o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

O górnictwie, szkołach i rozwoju wsi

Negatywnie oceniono projekt ustawy o zmianie ustawy o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego. W przyjętym stanowisku zaprotestowano przeciwko proponowanej zmianie systemu finansowania samorządu. Zdaniem członków Zarządu, należy znaleźć inny (poza systemem samorządowym) mechanizm finansowania strat poniesionych przez gminy górnicze.

W stanowisku ZMP dotyczącym poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i ustawy o finansach publicznych postanowiono negatywnie ocenić treść art. 2, tj. propozycję zmiany ustawy o finansach publicznych,

przewidującą stosowanie wobec szkół wyższych procedur zgodnych z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, co jest sprzeczne z tą ustawą i niekorzystne dla samorządów.

W sprawie uchwalonej i przekazanej do Senatu ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Zarząd poinformował Senat o braku konsultacji z samorządami przed uchwaleniem tej ustawy oraz zgłosił do uwzględnienia w pracach izby wyższej parlamentu uwagi dotyczące zmiany jej treści. Przedstawiciele miast uważają, że należy dopisać gminy jako beneficjentów w możliwie jak największej liczbie działań, wprowadzić zakaz realizacji strategii lokalnych grup działania sprzecznych z gminnymi strategiami rozwoju, wprowadzić obowiązek przeprowadzania konsultacji z gminami przy dokonywaniu wyboru przez samorząd województwa lokalnych grup działania do realizacji lokalnych strategii oraz wykreślić art. 48 przewidujący zwolnienie z opłaty skarbowej. W piśmie do premiera oraz na forum Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego wyrażono protest przeciwko trybowi pracy nad tą ustawą.

Grant na szkolenia dla miast

Przedstawiciele miast zapoznali się z projektem realizowanym przez ZMP w partnerstwie z organizacjami samorządowymi, takimi jak: Związek Powiatów Polskich, Związek Gmin Wiejskich i Norweski Związek Władz Regionalnych i Lokalnych w latach 2006-2010, który jest finansowany z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (grant w wysokości 2,8 mln euro). Zastępca dyrektora Biura ZMP, dr **Tomasz Potkański**, zatrudniony na czas realizacji tego projektu, którego jest autorem, zaprezentował główne cele tego przedsięwzięcia pod nazwą: Budowanie potencjału instytucjonalnego samorządów do lepszego dostarczania usług publicznych mieszkańcom, organizacjom pozarządowym i przedsiębiorcom poprzez benchmarking usług, upowszechnianie stosowania dobrych praktyk i szkolenia pracowników administracji. Projekt ten obejmie m.in. rozbudowę SAS-u, konkursy, integrację poszczególnych baz danych, szkolenia z zakresu zarządzania różnymi typami usług, przygotowanie standardów wiedzy i kompetencji pracowników sa-

morządowych, budowę interaktywnej strony internetowej, staże dla przedstawicieli polskich samorządów w Norwegii.

Limity zadłużenia

Zgłaszano postulaty dotyczące założeń zmian w ustawie o finansach publicznych. – *Ważne są dwa elementy, które należałoby zmienić. Trzeba wprowadzić prawną formę działalności gospodarczej prowadzonej przez gminy (po likwidacji zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych) wraz z kilkuletnim okresem przejściowym oraz silne instrumenty wieloletniego planowania finansowego* – mówił **Ryszard Grobelny**, prezes ZMP.

Członkowie Zarządu rozmawiali o kwestii audytora wewnętrznego i proponowali znie-

nie obowiązku uchwalania harmonogramu realizacji budżetu. Ich zdaniem, organ wykonawczy samorządu powinien też zostać upoważniony do wykonywania zmian w budżecie w zakresie dochodów i wydatków środków pozyskanych z UE w ciągu roku. Zwracano uwagę na to, że prefinansowanie projektów unijnych z dotacji stanowi dla beneficjentów końcowych zagrożenie płynności realizacji inwestycji, bo skarbnik województwa nie ma obowiązku przekazania tzw. dotacji rozwojowej. Prezydent Inowrocławia, **Ryszard Brejza** poruszył z kolei sprawę sposobu wykazywania w sprawozdawczości poziomu zadłużenia miast, które wzrasta w tych dokumentach w związku z absorpcją środków z UE: – *Im więcej środków dostajemy w ramach pomocy unijnej, tym większą kwotę*

musimy wykazać w budżecie jako zobowiązanie, czyli zadłużenie. Te dane powinny być w inny sposób ujmowane w budżecie, bo media wykorzystują te informacje przeciwko nam.

Dyskutowano ponadto na temat zniesienia limitu zadłużenia 60 proc. planowanych dochodów. Należy wprowadzić inne zasady oceny zdolności kredytowej, np. nadwyżkę operacyjną, ale to pojęcie trzeba dobrze zdefiniować. – *Gmina nie powinna się zadłużać, jeśli jej zadłużenie przekracza możliwość generowania nadwyżki. To RIO powinno badać zdolność gmin do zaciągania zobowiązań* – podkreślał prezes ZMP.

W poczet miast członkowskich przyjęto Bartoszyce.

JOANNA PRONIEWICZ

Zarząd ZMP w Toruniu

O mieszkalnictwie

Podczas posiedzenia w Toruniu 9 lutego br. Zarząd ZMP postanowił zapewnić dobrą obsługę prawną samorządowcom z miast należących do Związku, którzy są zagrożeni utratą mandatów w związku z nieterminowym złożeniem oświadczeń majątkowych.

Członkowie Zarządu podkreślali, że kara, jaką muszą ponieść samorządowcy, jest niewspółmiernie wysoka w stosunku do przewinienia. Ci, którzy uniknęli kłopotów, niejednokrotnie po prostu mieli szczęście, że ich współmałżonkowie nie prowadzą działalności gospodarczej. Wiele kwestii wymaga indywidualnego wyjaśnienia. **Jan Kazimierz Czubak**, sekretarz ZMP, zauważył, że rozwiązaniem na przyszłość powinno być przyjęcie zasady, że gdy mija termin, wojewoda wzywa do złożenia oświadczeń. W dwóch województwach – podlaskim i lubuskim – wojewodowie na piśmie wprowadzili w błąd obywateli. Zastanawiano się też nad konsekwencjami dotyczącymi decyzji podejmowanych przez burmistrzów czy prezydentów, których dotyczą sankcje utraty mandatu.

Opiniowano dotyczące funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007–2013 projekty odnoszące się do procedur odwoławczych, komitetów monitorujących, szczegółowych opisów priorytetów w Regionalnych Programach Operacyjnych, weta wojewodów, przepływów finansowych czy negocjacji RPO z Komisją Europejską. Zdaniem reprezentantów miast, komitety monitorujące powinien powoływać marszałek, a nie wojewoda. Należy zmodyfikować tzw. dotację na rozwój, zmieniając ją na do-

tację celową, żeby uniemożliwić skarbnikom województw blokowanie przekazywania jej „w dół”.

Zwracano uwagę na nieujęcie w RPO spraw mieszkalnictwa, na które polscy deputowani wywalczyli środki w Parlamencie Europejskim.

Michał Zaleski, prezydent Torunia, przywitał członków Zarządu ZMP podczas spotkania w Ratuszu.
Fot. J. Proniewicz

– *Po raz pierwszy pojawiły się pieniądze na budownictwo, a marszałkowie nie wykorzystują ich* – mówił **Tadeusz Wrona**, wiceprezes ZMP, prezydent Częstochowy. – *Jest jeszcze czas na zmianę.* **Ryszard Brejza**, prezydent Inowrocławia, uważa, że samorządy muszą się domagać konkretnych zapisów dotyczących budownictwa w tych programach. Zapropono-

wano także, żeby do komitetów monitorujących w poszczególnych regionach zgłosić po dwóch przedstawicieli ZMP (burmistrza i prezydenta).

Podczas dyskusji nad rozporządzeniem ministra budownictwa w sprawie szczegółowego trybu i terminów składania i rozpatrywania wniosków o udzielenie finansowego wsparcia na tworzenie lokali socjalnych postulowano wprowadzenie preselekcji wniosków (najpierw promesa, a potem dokumenty) oraz oparcie wskaźników dotyczących stopy bezrobocia na dostępnych danych urzędowych. Duże wątpliwości wzbudził art. 9, który określa wyposażenie lokalu socjalnego. – *Zgodnie z tymi wytycznymi, ludzie, którzy nie płacą czynszu, mają mieszkać w mieszkaniach o wysokim standardzie* – podkreślał **Marek Miros**, bur-

mistrz Gołdapi. – *To godzi w ideę budownictwa socjalnego. Ze względu na to, że wymogi, jakie muszą spełniać lokale mieszkalne (np. węzeł sanitarny, 5 mkw. na osobę), są zapisane w ustawie Prawo budowlane, postanowiono wystąpić o ich zmianę w stosunku do lokali socjalnych (np. węzeł sanitarny na korytarzu).*

JOANNA PRONIEWICZ

Apel Zarządu Związku Miast Polskich

do rad gmin, miast i powiatów oraz sejmików województw w sprawie problemów związanych z wygaśnięciem mandatów samorządowych, wynikających z pomyłki legislacyjnej

Zarząd Związku Miast Polskich z ubolewaniem stwierdza, że niewielka pomyłka legislacyjna, mająca charakter redakcyjny, staje się w ostatnich dniach przyczyną niezwykłych zawirowań w naszej demokracji lokalnej, narażając niepotrzebnie powagę zdecentralizowanych instytucji państwa na niebezpieczeństwo ośmieszenia.

1. Przedstawiciele Związku uczestniczyli w 2005 r. w pracach Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu nad poselskimi projektami ustaw, mającymi na celu:

- uporządkowanie funkcjonowania organów wykonawczych jst w sytuacji, gdy ich członkowie nie mogą pełnić swoich funkcji,
- wzmocnienie przepisów antykorupcyjnych.

Wprowadzone wówczas przepisy między innymi poszerzały zakres informacji zawartych w oświadczeniach składanych przez osoby pełniące funkcje z wyboru albo powołania lub zatrudnienia na kierowniczych stanowiskach w administracji samorządowej.

2. Podczas tych prac wprowadzono – zapewne przez nieuwagę – różnicowanie terminów oświadczeń składanych na początku kadencji.

Dla oświadczenia będącego informacją o określonej sytuacji współmałżonka osoby je składającej (jeśli taka ma miejsce), wprowadzono inny termin niż dla oświadczenia majątkowego, które dotyczy samego zainteresowanego i ma charakter podstawowy. **Nie było intencją ustawodawcy różnicowanie tych terminów – nie istniało wówczas i nadal nie istnieje po temu żadne logiczne ani prawne uzasadnienie.**

3. Zapis przyjęty wobec dodatkowego oświadczenia, dotyczącego tylko niektórych samorządowców (tych, których współmałżonek znajduje się w jednej z sytuacji wskazanych w art. 24j ustawy o samorządzie gminnym), ma następujące cechy:

- wprowadza **bezasadnie inny** (krótszy) termin niż istniejący już wcześniej dla oświadczenia majątkowego,

- wprowadza termin **niejednoznaczny**, który już wcześniej miał różne interpretacje prawne (np. wyrok NSA we Wrocławiu z 28 października 2003 r., sygn. akt IISA/Wr 2217/03); na marginesie trzeba wskazać, że ostatnia „interpretacja” tego przepisu przez PKW nie ma znaczenia, ponieważ PKW może interpretować jedynie przepisy wyborcze, a nie ustrojowe.

Wypada przypomnieć, że sami posłowie wprowadzali już do brzmienia przepisów „wyborczych” odniesienia do dnia ogłoszenia zbiorczych wyników wyborów przez PKW, a nie do „dnia wyborów”, który jest w istocie tylko dniem głosowania. Między innymi dlatego posłowie wprowadzili obowiązki dotyczące składania oświadczeń majątkowych w ciągu 30 dni od dnia złożenia ślubowania, czyli od dnia rozpoczęcia pełnienia funkcji pochodzącej z wyboru (wcześniej dana osoba jest co najwyżej „radnym-elektem” bądź „wójtem-elektem”).

Wiemy także, iż zdarzało się już w polskiej rzeczywistości demokratycznej złożenie ślubowania później niż w 30 dni po „dniu wyborów” (głosowania), a nawet później niż w 30 dni po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów. Powodem może być choćby choroba, która nie pozbawia przecież mandatu, ale może opóźnić złożenie ślubowania. Zresztą także po złożeniu ślubowania może zaistnieć ważna, życiowa przyczyna, która uniemożliwi złożenie oświadczenia w ciągu 30 dni. W takiej sytuacji automatyzm utraty mandatu jest przejawem bezpodstawnego rygoryzmu. Restrykcja staje się **drastycznie nieadekwatna** do rozmiaru i znaczenia „przewinienia”.

Powyższe okoliczności mogą dodatkowo wzmacniać nasze stanowisko, dla którego jednak najistotniejsze są dwa pierwsze argumenty: **niezgodność przepisu z intencją ustawodawcy i niejednoznaczność jego brzmienia.**

Komunikat Biura Związku Miast Polskich

w sprawie sytuacji burmistrzów, którzy pełnią funkcję od poprzedniej kadencji i nie złożyli oświadczenia, o którym mowa w art. 24j ustawy o samorządzie gminnym (dotyczącego współmałżonka)

Obowiązek złożenia oświadczenia zawierającego informację dotyczącą sytuacji współmałżonka, określonej w art. 24j usg, został wprowadzony ustawą z **23 listopada 2002 r.** o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 214, poz. 1806). Wszedł on w życie 1 stycznia 2003 roku. Oświadczenie to składa się wojewodzie, a ponadto podlega ono publikacji w biuletynie informacji publicznej.

Natomiast **zmiana sankcji**, jaka wiąże się z niedopełnieniem tego obowiązku, nastąpiła w wyniku nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym i innych ustaw, uchwalonej **8 lipca 2005 r.** i weszła w życie z początkiem obecnej kadencji organów jst (12 listopada 2006 r.).

Obowiązek ten dotyczy zaistnienia konkretnej sytuacji, a także każdej zmiany tej sytuacji. Jest on związany z terminem (dniem):

- wyboru, powołania bądź zatrudnienia, jeśli dana sytuacja ma miejsce w tym momencie,

- zaistnienia zmian w sytuacji współmałżonka, o których mowa w ustawie, jeśli mają one miejsce podczas pełnienia funkcji albo zatrudnienia.

Wobec wójtów, burmistrzów i prezydentów, którzy zostali wybrani ponownie, **obowiązek złożenia tego oświadczenia nie powstaje** (podobnie jak wobec osób wcześniej powołanych bądź zatrudnionych), **pełnią oni bowiem swoją funkcję bez przerwy.** Wynika to zarówno z przepisów samej ustawy o sg (art. 29), jak i z innych przepisów, w tym zwłaszcza z prawa pracy, według którego ponad wszelką wątpliwość ma miejsce ciągłość. Artykuł 29 usg jednoznacznie mówi o wójcie/burmistrzu, że „**pełni on swoją funkcję do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta**”. Nie-

wątpliwa jest zarówno sama ciągłość, jak i fakt, że **nie zachodzi przejęcie obowiązków przez nowo wybranego wójta** (od poprzedniego). Jest to **bez przerwy ta sama osoba.**

Należy zatem stwierdzić, że oświadczenia, o których mowa w art. 24j usg, złożone w wyniku zaistnienia określonej w ustawie przyczyny (art. 24j ust. 1 i 2), **zachowują – przy nieprzerwanym pełnieniu funkcji – swoją ważność** do czasu utraty funkcji albo ustania przyczyny bądź określonej w ustawie zmiany sytuacji współmałżonka.

Odmienne jest z oświadczeniami majątkowymi, które składa się zawsze i systematycznie (corocznie) oraz na początku i końcu kadencji w terminach określonych na podstawie ustawy.

Opinia prawna w tej sprawie jest dostępna na stronach internetowych ZMP – www.mia-sta-polskie.pl.

Poznań, 1 lutego 2007 r.

Regulacja zakładająca tak poważne konsekwencje (także w stosunku do oświadczenia majątkowego) musi zawierać mechanizm wezwania do usunięcia nieprawidłowości, zwłaszcza jeśli nie jest ona istotna. Powodem niezłożenia oświadczenia może być „zwykłe spóźnienie”, ale także np. brak informacji od współmałżonka pozostającego w separacji i wiele innych sytuacji życiowych. Wezwanie do usunięcia nieprawidłowości dałoby także „winnemu” szansę usprawiedliwienia, zwłaszcza w sytuacji życiowej, której uniknięcie nie jest możliwe (choroba, brak kontaktu ze współmałżonkiem...).

Nasze stanowisko potwierdza opinia prawna sporządzona na zlecenie Związku Miast Polskich przez prof. Michała Kuleszy.

4. Związek Miast Polskich stwierdza, że powodem spóźnienia wielu wybranych w ostatnich wyborach samorządowych radnych i wójtów (burmistrzów, starostów itp.) było **niedopatrzenie spowodowane przez wyżej opisaną okoliczności**, a nie chęć ukrycia stanu faktycznego (oświadczenia dotyczące współmałżonka złożono razem z oświadczeniem majątkowym, a więc kilka dni po terminie, a nie odmówiono ich złożenia).

Zarząd Związku **zwraca się z prośbą do prezesa Rady Ministrów** o zastosowanie –

w ramach pełnionego przez siebie (za pośrednictwem wojewodów) nadzoru nad samorządami – **interpretacji** zawartej w opinii prawnej, tzn. potraktowanie spóźnienia jako **nieistotnego naruszenia prawa**, jeśli wyraźnie widać, że zainteresowany nie miał zamiaru uniknąć wykonania nałożonego obowiązku. Inne podejście może bez potrzeby spowodować:

- dezorientację obywateli (wyborców),
- trudne do przewidzenia konsekwencje prawne dla organów samorządu (podjętych uchwał, decyzji administracyjnych itp.), a w rezultacie dla społeczności lokalnych i ich członków,

- życiowe tragedie osób, które nie zamierzały nikogo oszukać, a – przeciwnie – chciały podjąć trud służby publicznej dla współobywateli.

5. Zarząd Związku Miast Polskich apeluje do rad gmin, miast i powiatów oraz sejmików województw, żeby **nie podejmowały pochopnie** uchwał stwierdzających wygaśnięcie mandatów osób, które znalazły się w wyżej opisanej sytuacji.

Prosimy o wykazanie **samorządowej solidarności** w sytuacji, która nie jest naszą winą, a tylko niedopatrzeniem, często spowodowanym przez radców prawnych, poradniki publi-

cowane przez instytucje doradcze, mającym swoje źródło w niezamierzonej pomyłce ustawodawcy.

Prosimy o **danie „obwinionym” szansy** na wyjaśnienie powodów swojego spóźnienia i o **przyjęcie tych wyjaśnień**, jeśli odnoszą się one do sytuacji opisanych w opinii prawnej prof. Kuleszy i w naszym stanowisku (oczywiście inna będzie sytuacja, gdy zainteresowany stwierdzi, że odmawia złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 24j albo 24h ustawy).

Prosimy o podejmowanie uchwał stwierdzających, że spóźnienie w złożeniu oświadczenia, o którym mowa w art. 24j (podobnie zresztą jak w przypadku art. 24h) ustawy, jest **usprawiedliwione** okolicznościami opisanymi w opinii prawnej prof. Kuleszy i naszym stanowisku, a zatem nie zachodzi sytuacja skutkująca wygaśnięciem mandatu.

Legnica, 19 stycznia 2007

Za Zarząd ZMP

(-) Ryszard Grobelny

PREZES ZWIĄZKU

Wszystkie opinie prawne Michała Kuleszy, a także listy do prezesa Trybunału Konstytucyjnego i Rzecznika Praw Obywatelskich na ten temat są dostępne na stronach www.miasta-polskie.pl.

Działalność ZMP w 2006 r.

W 2006 r. odbyło się 10 posiedzeń Zarządu Związku w następujących miastach: w Jaworznie, Serocku, Częstochowie, Legionowie, Innsbrucku, Niepołomicach, Inowrocławiu, Wągrowcu, Sopotcie i Słupsku. W wyniku prac Zarządu oraz na podstawie propozycji Komisji i Biura Związku przyjęto 67 stanowisk dotyczących projektów ustaw i rozporządzeń. Na zlecenie Zarządu sporządzono też 13 opracowań i ekspertyz. W 2006 r. funkcjonowało 15 komisji problemowych ZMP, które spotkały się 20 razy.

Podczas XXVII posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego, które odbyło się w Częstochowie 23 i 24 marca, przyjęto stanowiska m.in. w sprawie konieczności przeprowadzenia w Polsce zmian ustrojowych w celu wprowadzenia w życie zasady „jedno miasto – jeden gospodarz”, w sprawie zakresu i zasad prowadzenia polskiej polityki regionalnej, w kontekście wykorzystania funduszy strukturalnych i funduszu spójności UE.

Do ZMP przystąpiło 14 miast: Piaseczno, Libiąż, Gostyń, Nowe, Nidzica, Lwówek Śląski, Pelplin, Ostroróg, Ciechocinek, Kluczbork, Bierutów, Zamość (ponownie), Chełmża i Drezdenko.

Projekty zrealizowane w 2006 r.

„Polska w UE – lepsza jakość życia w miastach” to projekt, w którym uczestniczyły miasta członkowskie. Jego głównym celem była promocja przedsięwzięć z dziedziny ochrony środowiska realizowanych przez miasta przy wsparciu środków unijnych. Rezultatem projektu jest 12 tematycznych audycji telewizyjnych oraz 6 spotów informacyjnych wyemitowanych na antenie TVP 3. Powstała również Baza Dobrych Praktyk.

„Fundusze strukturalne w miastach – dobre praktyki” – do projektu nadesłano 288 zgłoszeń z 87 miast i 1 stowarzyszenia. Rezultatami przedsięwzięcia są katalog „Fundusze strukturalne w miastach – dobre praktyki” rozeseł-

ny do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego oraz związków komunalnych, organizacja czterech konferencji oraz internetowa Baza Dobrych Praktyk.

System Analiz Samorządowych – do badań za rok 2005 zgłosiły się 73 miasta, które wypełniły ankietę poświęconą wiadomościom ogólnym o mieście, z tego 57 miast włączyło się w badania w sektorze kultury, 65 miast – oświaty, 66 miast – pomocy społecznej oraz 57 miast – transportu.

Konkurs „Miasta dla turystów” – dla miast członkowskich na najlepiej merytorycznie i graficznie opracowaną publikację oraz najciekawsze wydarzenie dla turystów organizowane cyklicznie przez miasto. W kategorii wydarzenie zwyciężyło miasto Pelplin za Jarmark Cysterski, a w kategorii publikacja – Wejherowo za mapki turystyczne Wejherowa.

dokończenie na str. VI

dokończenie ze str. V

Konferencje i seminaria

Samorządowa Akademia Promocji

– w szkoleniach drugiej edycji SAP wzięło udział 109 osób z 52 miast. Odbyły się 4 spotkania na następujące tematy: sztuka prezentacji, negocjacje z partnerem biznesowym, przygotowania materiałów promocji gospodarczej i zarządzania projektem współfinansowanym z funduszy europejskich.

„Spotkanie Polski z Wielką Brytanią” – Perspektywy Rozwoju Biznesu, 31 marca, Londyn – była to czwarta z cyklu „Roadshow” konferencja promująca Polskę w krajach Unii Europejskiej.

„Integracja systemu zarządzania rozwojem miasta”, 22–23 maja, Bydgoszcz – w konferencji zorganizowanej przez UM w Bydgoszczy, ZMP i Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego Gmin przedstawiciele 50 samorządów miejskich z całej Polski wymieniali doświadczenia dotyczące Programu Rozwoju Lokalnego (PRL).

III Ogólnopolska Konferencja „PR w samorządzie”, 8–9 czerwca, Kraśnik – tematem przewodnim konferencji zorganizowanej przez ZMP, UM w Kraśniku oraz Wyższą Szkołę Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie była samorządowa kampania wyborcza. W spotkaniu wzięło udział około 60 przedstawicieli samorządu wszystkich poziomów, rzeczników prasowych oraz pracowników urzędów.

II Spotkanie Miast i Gmin Papierzystów, 10 czerwca, Kraków – celem było poznanie szczegółów dotyczących stanu prac nad Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się”, a także wysłuchanie referatów konferencji Wokół Wzgórza Lecha na temat źródeł pojmowania wolności przez Polaków. Gościem honorowym był patron i opiekun duchowy Centrum JPPI ks. kardynał Stanisław Dziwisz.

„PR w kampanii wyborczej”, 12 czerwca, Katowice – w seminarium wzięło udział ponad 50 uczestników z miast członkowskich. Warsztaty prowadził Sergiusz Trzeciak, wykładowca, który pracował aktywnie podczas wielu kampanii wyborczych w Polsce i za granicą, autor podręczników dotyczących tworzenia strategii wyborczych.

XIX Ogólnopolska Konferencja Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów,

Starostów i Marszałków, 27 czerwca, Poznań – w tym ostatnim w IV kadencji spotkaniu samorządowców wzięło udział ponad 250 przedstawicieli gmin wiejskich, miast i powiatów, a także premier Kazimierz Marcinkiewicz. Liczna grupa uczestniczyła także w uroczystych obchodach 50. rocznicy Czerwca 1956 roku. Podjęto wspólne stanowiska m.in. w sprawie sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego, zwrotu podatku VAT, oczekiwanych zmian w systemie oświaty, niezbędnych zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

„Społeczności lokalne a wolność”, 28 czerwca, Poznań – konferencja z okazji 50. rocznicy Poznańskiego Czerwca dotyczyła pojęcia wolności w konkretnym, lokalnym społeczeństwie. Zagadnieniu przyglądali się naukowcy różnych specjalności: historycy – prof. H. Samsonowicz oraz prof. S. Jankowiak, socjolog – prof. M. Ziółkowski oraz polityk – dr J. Olbrycht.

„Informacja-Promocja-Inwestycja”, 7–8 września, Międzyzdroje – już po raz dziesiąty odbyło się Spotkanie Biur Promocji połączone z konferencją, w której uczestniczyło ponad 80 osób. Przedstawiono wyniki przeglądu „Kampanie informacyjne miast polskich” oraz konkursu „Miasta dla turystów”.

Współpraca zagraniczna

Program „Miasta i gminy bliźniacze” był częścią programu „Promowanie aktywnego obywatelstwa europejskiego. Aktywni obywatele dla Europy”. Komisja Europejska w 2006 r. otrzymała łącznie 2464 wnioski, w tym 2188 na wymiany mieszkańców i 276 na konferencje i seminaria. Polskie miasta złożyły 173 wnioski, a dofinansowanie otrzymały 92 projekty, co daje nam 5 miejsce wśród 27 krajów.

„Miasta przygraniczne – razem w Europie”, 25–26 kwietnia, Słubice – było to praktyczne forum wymiany informacji dla przedstawicieli polskich i niemieckich miast przygranicznych. W konferencji wzięło udział 50 osób.

Zgromadzenie Ogólne CEMR, 11–12 maja, Innsbruck – wzięło w nim udział ponad 1200 delegatów, a tematem przewodnim była „Przyszłość usług publicznych w Europie”.

„Samorzady Trójkąta Weimarskiego w sercu Europy”, 14–15 września, Kra-

ków – podczas konferencji ponad 200 przedstawicieli samorządów z Polski, Francji i Niemiec podjęło próbę podsumowania i nakreślenia wskazówek dla przyszłości kontaktów samorządowych w obrębie Trójkąta Weimarskiego.

„Open Days 2006”, 9–12 października, Bruksela – tematem przewodnim Europejskiego Tygodnia Miast i Regionów było „Inwestowanie w regiony i miasta Europy: partnerzy publiczni i prywatni na rzecz wzrostu zatrudnienia”. Blisko 5 tysięcy osób uczestniczyło w 70 sesjach, warsztatach i prezentacjach, których celem było umożliwienie spotkania podmiotów publicznych i prywatnych, a także poinformowanie o nowej polityce spójności na lata 2007–2013.

VI Konferencja miast partnerskich Polski i Niemiec, 30 listopada – 1 grudnia, Dreźnie – tematem spotkania był bilans stosunków polsko-niemieckich na poziomie samorządowym w dwa lata po rozszerzeniu UE oraz analiza zmian i wyzwań w gospodarce komunalnej. W konferencji uczestniczyło ponad 120 przedstawicieli polskich i niemieckich samorządów.

Salony INVESTCITY

Zorganizowano 3 tematyczne Salony INVESTCITY: Salon INVESTCITY Nieruchomości na I Targach i Międzynarodowym Sympozjum Rynku Nieruchomości CEMP oraz na III Środkowo-europejskich Targach Nieruchomości i Inwestycji CEPIF w Warszawie, Salon INVESTCITY Środowisko podczas Targów POLEKO w Poznaniu. Natomiast na Targach Cityscape w Dubaju prezentowano katalog „Projekty Inwestycyjne Miast Polskich”.

Polityka informacyjna

W 2006 r. ukazało się 10 numerów „Samorządu Miejskiego”, oficjalnego czasopisma, które jest dodatkiem do „GSiA”. Mniejsze wkładki informacyjne były publikowane na łamach „Przeglądu Samorządowego” (8 wydań), „Przeglądu Komunalnego” (9 numerów) i „Wokół Energetyki” (5 wydań). W ubiegłym roku wydano 13 numerów e-Biuletynu (w tym 3 specjalne). W ramach projektu „Fundusze strukturalne w miastach – dobre praktyki” przygotowano jednostronicową wkładkę w „Gazecie Wyborczej”, w nakładzie ok. 450 000 egzemplarzy oraz 8-stronicowy dodatek do „Rzeczpospolitej”. ■

Wyzwania i postulaty

Polityka wobec polskich miast (2)

Miasta są motorem zmian, ośrodkami wiedzy, innowacji i rozwoju, a ich dobra kondycja wpływa również na rozwój gospodarki regionu. Podczas konferencji „Polityka miejska w kontekście polityki spójności UE w latach 2007-2013”, odbywającej się w Katowicach od 11 do 12 stycznia br., wiele uwagi poświęcono zagadnieniom zrównoważonego transportu oraz kreatywnym miastom.

Transport zrównoważony to taki, który nie zagraża ludzkiemu zdrowiu i ekosystemowi oraz spełnia potrzeby przemieszczania osób i towarów zgodnie z ustalonymi zasadami dotyczącymi odnawialnych i nieodnawialnych zasobów.

Plany na wiele lat

Jan Friedberg, dyrektor Zespołu Projektów Infrastrukturalnych Ernst&Young zaprezentował podejście UE do tego sektora usług w latach 2007-2013. Priorytetowo będą traktowane działania promujące pojazdy charakteryzujące się niskim zużyciem energii, zbiorowe i niezmotoryzowane formy przemieszczania się, sterowanie systemami parkingowymi, systemy informacyjne do lepszej płynności ruchu, terminale i węzły przesiadkowe. Wsparcie uzyskują także ruch rowerowy oraz telepraca. Wśród strategicznych wytycznych wobec miast szczególny nacisk położono na opracowanie średnio- i długoterminowych planów zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz podejście multidyscyplinarne lub zintegrowane. – *Początkiem wszelkich działań powinno być przyjęcie długoterminowych zasad polityki transportowej, a warunkiem powodzenia często skomplikowanych przedsięwzięć jest wieloletni system planowania rzeczowego i finansowego, nakierowany na efektywność ekonomiczną i finansową inwestycji* – radził J. Friedberg. – *Tradycyjne podejście przez coroczne budżety może doprowadzić do poważnych perturbacji.*

Szerokie partnerstwo

Ekspert Ernst&Young przedstawił na przykładzie Londynu, jak z sukcesem wprowadzono opłaty za wjazd do centrum metropolii, dzięki którym zatłoczenie w centrum spadło o 26 proc. i uzyskano 190 mln euro na rozwój transportu miejskiego. Zaprezentował również rozwiązania dotyczące transportu publicznego, jakie zastosowano w Strasburgu (uspokojenie ruchu w centrum dzięki nowemu systemowi

tramwajowemu), Helsinkach (uwolnienie rynku przewozów publicznych i częściowe sprywatyzowanie systemu komunalnego) i Rouen (30-letni kontrakt na budowę i eksploatację systemu tramwajowego). **Anssi Narvala** z Departamentu Planowania Miejskiego w Helsinkach podkreślał rolę, jaką odgrywa przy projektach restrukturyzacyjnych dotyczących transportu szerokie partnerstwo: – *Ważne jest zaangażowanie wszystkich uczestników tego procesu, m.in. mieszkańców czy prywatnych przedsiębiorców, wykorzystanie ich kreatywności, co przyczyni się do właściwego rozwoju transportu i uniknięcia wielu błędów.*

Potrzebna integracja

– *Transport zintegrowany jest wygodny* – stwierdził **Grzegorz Dydkowski**, zastępca dyrektora ds. rozwoju z Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. W transporcie zbiorowym integracja może dotyczyć informacji, standardów, koordynacji rozkładów jazdy, tworzenia punktów przesiadkowych, taryf i biletów. Działania integrujące, tak jak np. powołanie organizatorów transportu miejskiego, umowy między przewoźnikami czy zawieranie porozumień taryfowych, napotyka na trudności związane m.in. z liberalizacją dostępu do rynku transportu zbiorowego, brakiem trwałości rozwiązań, konkurencją między podmiotami czy brakiem narzędzi podziału środków finansowych. KZK GOP, działający od 1994 r., tworzą 23 gminy centralnej części województwa śląskiego o łącznej liczbie mieszkańców ok. 2 mln. Integracja, polegająca na utworzeniu wspólnego systemu biletowo-taryfowego w komunikacji miejskiej aglomeracji katowickiej, miała istotny wpływ na poprawę jakości usług i konkurencyjności.

Innowacyjne sektory

Jerzy Buzek, poseł do Parlamentu Europejskiego, przedstawił ideę „regiony wiedzy i innowacji”, w której fundamentami rozwoju są miasta. Realizacja tego pomysłu odbywa się dzięki

PPP (współpraca samorządów, jednostek badawczych i firm prywatnych) i poprzez tworzenie klastrów. Na przykładzie Barcelony i Dublina uczestnicy spotkania dowiedzieli się, w jaki sposób miasto może się stać dźwignią postępu i rozwoju w swoim regionie i kraju. W Barcelonie tradycyjne gałęzie przemysłu, takie jak np. motoryzacja, zostały zastąpione przez nowe strategiczne sektory: biotechnologię, lotnictwo, astronautykę, nowe technologie, multimedia czy modę. – *Największą rolę odegrał sektor IT, dzięki któremu powstało w tym regionie 1700 firm i 155 agend naukowych (29 proc. wszystkich hiszpańskich firm z tej dziedziny). Mieści się tutaj jeden z największych komputerów na świecie – MareNostrum – mówiła Isabel Carranza*, reprezentująca Radę Miasta stolicy Katalonii. – *Barcelona stała się ośrodkiem konsolidacji tego sektora. Dużą rolę w przemianie w miasto innowacyjne i kreatywne odegrało partnerstwo publiczno-prywatne, które jest realizowane poprzez 10 platform zajmujących się np. turystyką, środowiskiem, zdrowiem czy nauką.*

Kreatywne podejście

Brian Gillen, przedstawiciel Rady Miasta Dublina, stwierdził, że wyznacznikiem sukcesu jest udział klasy kreatywnej (patrz książka Richarda Florida i Irene Tinagli „Europe in the Creative Age”) w całej masie siły roboczej. W Irlandii od 1995 r. notuje się corocznie wzrost tego czynnika o 7 proc. To właśnie leży u podstaw skuteczności rozwoju gospodarczego, spadku bezrobocia (w ciągu 10 lat z 21 do 4 proc.) i boomu demograficznego (w Dublinie – od 1986 r. liczba ludności wzrosła o 37 proc.). Sukces osiągnięto poprzez konkretne działania, takie jak obniżenie podatków dla przedsiębiorstw (niski podatek korporacyjny spowodował przenoszenie do Irlandii siedzib dużych firm), dbałość o środowisko (gospodarka odpadami, zaopatrzenie w dobrą wodę), budowę infrastruktury (drogi, lotnisko, tunel, telekomunikacja), modernizację starych zasobów mieszkaniowych, liczne udogodnienia dla pracowników (elastyczny czas pracy, dostępność do szkół i przedszkoli), tworzenie małych klastrów, nacisk na wiedzę i technologie. B. Gillen zaprezentował inicjatywę The Digital Hub – zlokalizowany w centrum miasta klaster rządowo-miejski, między-

dokończenie na str. VIII

dokończenie ze str. VII

narodowe centrum wspierania gospodarki kreatywnej, w skład którego wchodzi placówki oświatowe, naukowe i ponad 60 firm zajmujących się mediami cyfrowymi, zatrudniających obecnie 500 osób.

Co z tą metropolią?

Polskie miasta, takie jak np. Katowice czy Sopot, powoli wpisują się na listę miast kreatywnych i podejmują podobne działania: budują drogi, przygotowują tereny pod inwestycje, tworzą centra miast i rewitalizują zabytkową zabudowę, porządkują gospodarkę wodno-ściekową, modernizują obiekty kulturalne

Promocja na festiwalu

Konkurs „Złote Formaty”

W dniach 17–18 kwietnia br. w Warszawie odbędzie się I edycja Festiwalu Promocji Miast Polskich, dotyczącego wiedzy na temat promocji miast i najciekawszych projektów z nią związanych. Organizatorem projektu jest Grupa Ströer w Polsce, a patronat honorowy nad tym wydarzeniem objęli ZMP oraz POT.

Wydarzenie obejmuje: konferencję – poświęconą zagadnieniom szeroko pojętej promocji miast i Konkurs Złote Formaty, którego celem jest uhonorowanie wyróżniających się projektów służących promocji miast w czterech kategoriach: wydarzenie specjalne, strona internetowa, plakat reklamowy, wydawnictwo promocyjne, zrealizowanych w 2006 roku. Nagrodą główną w konkursie Złote Formaty jest kampania reklamowa o wartości 100

Samorządowa Akademia Promocji

Trzecia edycja

Rusza trzecia edycja Samorządowej Akademii Promocji (SAP). Jest to projekt szkoleniowo-edukacyjny, który ma za zadanie przygotować pracowników samorządowych z miast członkowskich ZMP do prowadzenia działań promocyjnych.

Program autorski, przygotowany przez Pawła Kolasa (JODKA Consulting) na zapotrzebowanie ZMP, zakłada przekazanie wiedzy i umiejętności w formie wykładów i warsztatów. W dwóch poprzednich edycjach uczestniczyło ogółem 220 osób z ponad 70 miast. Związek opłaca wynajęcie sali, przygotowanie materia-

czy sportowe. – *Jednak w Polsce wciąż niewiele osób, nawet samorządowców, rozumie, co to naprawdę jest metropolia. Dyskutujemy na temat metropolii gdańskiej, ale nic się więcej nie dzieje, a przecież problem transportu dotyczy całej aglomeracji* – mówi **Jack Karnowski**, prezydent Sopotu. – *Obawiam się, że brak np. wspólnej promocji zagranicznej sprawi, że w już w najbliższej przyszłości nie będziemy mogli konkurować z innymi miejskimi ośrodkami w Europie.*

Pierwszą próbę budowania obszaru metropolitalnego podjęto na Śląsku, gdzie 14 miast (Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy i Zabrze) utwo-

tys. zł w ramach każdej z kategorii konkursowych. Łączna wartość nagród w I edycji Festiwalu Promocji Miast Polskich wynosi 400 tys. zł. Kampanie zostaną zrealizowane na nośnikach Grupy Ströer.

Tematem przewodnim konferencji będzie strategiczne podejście do planowania i realizacji działań promocyjnych, które mają służyć budowaniu wizerunku miast.

Podczas spotkania zostaną omówione m.in. takie zagadnienia, jak zasady przygotowywania strategii promocyjnych miast, tworzenie spójnej polityki identyfikacji wizualnej miasta, rola marki w pozyskiwaniu inwestycji zagranicznych i badań w realizacji działań promocyjnych miast.

Gościem specjalnym Festiwalu będzie **Simon Anholt**, uważany za czołowego światowego eksperta w tworzeniu strategii marek krajów, miast i regionów. Jest doradcą rządu Wielkiej Brytanii do spraw dyplomacji publicznej, a także doradcą rządów m.in. Chorwacji, Holandii, Niemiec, krajów Regionu Bałtyckiego, Czech, Nowej Zelandii, Szwajcarii i Słowenii.

łów oraz ekspertów-wykładowców. Wszystkie szkolenia kończą się wręczeniem certyfikatu.

Terminy warsztatów (Hotel PLATON, ul. Skalnica 21, Warszawa):

■ **3–4 kwietnia br.** – Promocja w jst – najczęściej popełniane błędy

■ **24–25 kwietnia br.** – Negocjacje biznesowe w jst – jak się porozumieć z partnerem?

■ **15–16 maja br.** – Oferta inwestycyjna samorządu – nieruchomości (oferta-obsługa-promocja)

■ **23–24 października br.** – Oferta inwestycyjna samorządu – warsztat promocji gospodarczej (praktyka przygotowania materiałów promocji gospodarczej)

Więcej informacji na stronach www.miesta-polskie.pl

rzyło Górnśląski Związek Komunalny. Zakończył się właśnie pierwszy etap tworzenia Związku: przyjęto jego statut oraz skierowano wniosek do MSWiA o jego rejestrację. Najbliższa działalność GZM będzie się koncentrowała m.in. na: planowaniu rozwoju, pozyskiwaniu środków ze źródeł krajowych i zagranicznych na realizację wspólnych zadań inwestycyjnych, zarządzaniu niektórymi drogami oraz podnoszeniu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki miast.

Tekst stanowiska „Polityka państwa wobec miast. Wyzwania i postulaty”, prezentacje i pozostałe materiały konferencyjne są dostępne na stronie <http://konferencja2007.silesia.org.pl/materialy/materialy.php>.

JOANNA PRONIEWICZ

Festiwal odbędzie się w Hotelu Intercontinental, ul. Emilii Plater 49 w Warszawie. Udział w Festiwalu jest bezpłatny – uczestnicy pokrywają koszty dojazdu i zakwaterowania. Dokładne informacje na temat Festiwalu i Konkursu są dostępne na stronie internetowej www.outdoordlamiast.pl/festiwal lub pod numerem telefonu 0 22 898 28 68 od poniedziałku do piątku w godz. 9:00-13:00.

(JP)

TARGI w 2007 ROKU

13–16 marca – **Cannes** – The International Property Market MIPIM (www.mipim.com)

17–19 kwietnia – **Warszawa** – Central Europe Meeting Point, II Międzynarodowe Sympozjum nt. Nieruchomości i Wystawa (www.centraleuropemeeting.com)

29 maja–2 czerwca – **Madryt** – SIMA 9 Targi Nieruchomości (www.simaexpo.com)

4–5 czerwca – **Warszawa** – SALON INVEST-CITY – NIERUCHOMOŚCI na Środkowoeuropejskich Targach Nieruchomości i Inwestycji CEPIF (www.zmp.poznan.pl, www.cepif.com)

11–13 czerwca – **Amsterdam** – Targi Nieruchomości, Professional Real Estate Days – PROVADA (www.provada.nl)

8–10 października – **Monachium** – Expo Real 2007, 10. Międzynarodowe Targi Nieruchomości Inwestycyjnych (www.targiwmonachium.pl, www.exporeal.de)

16–18 października – **Dubaj** – Cityscape (www.cityscape.ae)

6–8 listopada – **Barcelona** – Barcelona Meeting Point 8th International Real Estate Show & Symposium (www.bmpsa.com)

20–23 listopada – **Poznań** – SALON INVEST-CITY – ŚRODOWISKO na Międzynarodowych Targach Ekologicznych POLEKO (www.mtp.com.pl, www.zmp.poznan.pl)

Bramy miasta

Poprawianie wizerunku polskich miast (2)

Na II konferencji zatytułowanej „Bramy Kraju”, która odbyła się 14 grudnia 2006 r. w Warszawie, uczestnicy mieli okazję poznać przykłady udanych działań promocyjnych z Polski i z zagranicy. Konferencję zorganizowała firma AMS, zajmująca się reklamą zewnętrzną, we współpracy ze Związkiem Miast Polskich.

Projekt „Bramy Kraju” ma na celu promocję marketingowego myślenia o miastach, inspirowanie urzędników miejskich i podsuwanie kreatywnych pomysłów na przyciągnięcie turystów i inwestorów do ich miejscowości i regionów.

Jak to się robi w Bristolu

Anglicy realizują koncepcję Czytelnych Miast. Na przykładzie Bristolu omówiono cały program, który rozpoczął się przed 10 laty, a jego zasadniczym zadaniem ma być zapewnienie miastu długoterminowej przewagi konkurencyjnej przez odpowiednie budowanie jego tożsamości. Ten cel ma być osiągnięty poprzez stworzenie bezpieczniejszego, wygodniejszego, łatwiej dostępnego i bardziej spójnego centrum miasta oraz działania wynikające z chęci promowania Bristolu jako dynamicznego ośrodka o wielu obliczach, jako miejsca wyjątkowego, oraz wspieranie konkretnych projektów w przestrzeni publicznej. Dzięki systemowi oznakowania i informacji realizowanemu w całym centrum miasta, Bristol przemówi w sposób prosty, ale wyraźny – będzie to język wizualny obejmujący łatwe do zrozumienia symbole i czytelny tekst. Informacje na temat danego obszaru będzie można znaleźć na specjalnych mapach zawierających trójwymiarowe obrazy budynków, tak aby umożliwić ludziom bezpośredni kontakt z otaczającą ich przestrzenią. Zespół pracujący nad tą koncepcją przedstawił całą podróż po mieście jako doświadczenie z udziałem różnych użytkowników i środków transportu. Przed etapem wdrażania systemu przeprowadził badania i analizy dróg oraz ciągów pieszych,

najważniejszych punktów docelowych, takich jak dworce oraz najważniejszych atrakcji miasta. O tym, na jaką skalę zakrojony jest ten projekt, świadczy opracowanie programu ochrony środowiska naturalnego, uwzględniającego także modernizację małej architektury, uporządkowanie ulic, poszerzenie chodników czy poprawę oświetlenia. Projektanci mogli nie tylko wymyślić, jak mają wyglądać tablice, znaki informacyjne, przystanki autobusowe, ale zdecydowali nawet o kolorze tapicerki w autobusach oraz stroju kierowców. O takich luksusach w polskich warunkach na razie nie ma co marzyć, ale warto wiedzieć, jak strategie marketingowe realizują najlepsi i od nich warto się uczyć.

Miasto pełne turystów

Jednym z najlepszych rodzimych przykładów skutecznej kampanii marketingowej jest Kraków. Pierwszym krokiem mającym na celu poprawę wizerunku Krakowa było stworzenie Strategii Promocji Miasta na lata 2004–2006, która zhierarchizowała i uporządkowała działania promocyjne. Skupiła się również na poprawieniu infrastruktury turystycznej. Powstał System Identyfikacji Wizualnej (SIM). Równoległe miasto rozpoczęło współpracę reklamową z tanimi przewoźnikami lotniczymi. Dla sfinansowania zakrojonych na szeroką skalę działań Kraków wprowadził opłatę turystyczną, dzięki czemu mógł korzystać z usług profesjonalnych agencji reklamowych i domów mediowych. Zrealizowały one nowe filmy i spoty promocyjne, przygotowały kompleksowe, zintegrowane kampanie reklamowe, przeprowadzane również za granicą, kiero-

wane do potencjalnych turystów. Efektem tych działań jest zwiększenie liczby osób odwiedzających Kraków do 8 (!) milionów w 2006 r. (przy zaledwie 1 milonie przed czterema laty).

„Wyróżnij się albo zgiń”

Podstawą rozwoju jest skuteczna akcja marketingowa, którą trzeba rozpocząć od wymyślenia tzw. *unique selling proposition* (USP), czyli unikatowej cechy sprzedaży, wyróżnika, który będzie podstawą strategii. Ma ją każde miasto. Trzeba ją tylko odkryć. Dobrym przykładem jest tu Czaplinek, niewielkie miasteczko na Pojezierzu Drawskim, niewyróżniające się z pozoru niczym szczególnym. Jest miejscowością żyjącą z turystyki, więc jako USP wymyślono czas wolny, którego symbolem jest ślimak. Hasła promocyjne Czaplinka to „Strefa czasu wolnego”, „Czaplinek – zwolnij!”. Rolę witalnego „znak drogowy ze ślimakiem”. Inne miasta mają bardziej oczywiste skojarzenia, np. Wieliczka hasło: „Kopalnia pomysłów prezentuje” czy hasło programu lojalnościowego dla turystów: „Friend of Mine”, Gliwice: „Stare miasto. Nowy świat” – tak reklamuje jedyną na Śląsku starówkę.

Co nas czeka?

W najbliższym czasie – według **Mateusza Zmysłonego** – czeka nas *boom* promocyjny, pierwsza fala profesjonalnej kampanii reklamowej Polski jako marki turystycznej, określanie regionalnych USP, budowanie SIM-ów w kolejnych miastach, rozwój turystyki weekendowej, tzw. aktywnej (rowery, kajaki, żagle) i zakupowej, zwłaszcza w rejonach przygranicznych. Ponadto jest szansa, że *nareszcie ruszy uśpiony wciąż olbrzym – turystyka uzdrowiskowa i prozdrowotna (...). Złośliwiec powiedziałby, że w Polsce cokolwiek wydarzy się w dziedzinie marketingu miast, będzie „nowym trendem”. Bo faktycznie, z punktu widzenia 16 regionów i kilkuset „ważnych” miejscowości, żyjemy na marketingowej pustyni. Ale do takich spraw należy podchodzić z optymizmem.*

Wyrazem tego optymizmu jest organizowanie konkursów nagradzających najlepszych – w ubiegłym roku był to konkurs na najlepsze witacze, tym razem – poświęcony informacji w mieście. W myśl zasady, że nagradzanie jest najlepszą formą motywacji.

HANNA HENDRYSIK

Europejskie laury dla polskich miast

Bezcenne efekty

Podczas konferencji ZMP, która odbyła się 9 lutego br. w Dworze Artusa w Toruniu, laureaci europejskich nagród i konkursów dzielili się doświadczeniami związanymi z prowadzonymi projektami i wyliczali korzyści, jakie przyniosły ich miastom zdobyte wyróżnienia.

Wiceprezes ZMP, **Tadeusz Wrona** podkreślił, że od początku istnienia samorządów ważnym aspektem ich działalności była współpraca międzynarodowa, która miała istotny wpływ na późniejsze decyzje dotyczące przyjęcia do NATO czy UE: – *Jako pierwsi pokazaliśmy, że Polska należy do Europy. W świadomości wielu państw nie było naszego kraju, a my jako polskie miasta weszliśmy w struktury, które są najbliższej obywateli. Łamaliśmy stereotypy i to się udało. Gdyby nie działania polskich samorządów, przygotowania do akcesji byłyby trudniejsze.*

Od kultury po rozwój

Wybór Torunia na miejsce spotkania, w którym wzięło udział ponad 80 przedstawicieli miast członkowskich, nie był przypadkowy. Miasto odnosi wiele sukcesów na arenie międzynarodowej, nagrodzone zostało Flagą i Tablicą Honorową Rady Europy. Toruń jest zaangażowany w działalność w organizacjach krajowych i międzynarodowych, takich jak Stowarzyszenie Miast Nowej Hany i Organizacja Miast Dziedzictwa Światowego (OWHC). Obecnie Toruń będzie się ubiegać o miano Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2016. Do wyścigu o ten prestiżowy tytuł dołączyły jeszcze inne polskie miasta. Jest on nadawany przez Unię Europejską co roku dwóm miastom (w 2016 r. ma być przyznany jednemu polskiemu miastu). Przez 12 miesięcy wybrane ośrodki prezentują swoje dziedzictwo historyczne i kulturowe. Organizują m.in. koncerty, spektakle i wystawy, przyciągając artystów i gości z całej Europy. To nie tylko okazja do promocji, szansa na dodatkowe pieniądze, ale przede wszystkim ogromne możliwości rozwojowe.

Solidarność i współpraca

Nagrody Rady Europy podzielone są na 4 etapy: Dyplom Europejski, Flaga i Tablica Honorowa (Plakieta) i najwyższe wyróżnienie – Nagroda Europy. Wyróżnienia te są przyznawane co roku władzom lokalnym za ich działa-

nia na rzecz współpracy i solidarności europejskiej. Blisko 50 polskich gmin otrzymało już Dyplom, Flagę ma prawie 40 miast, a Tablicę dostało 16. Już dwa polskie miasta zdobyły to najwyższe trofeum – Częstochowa w 1998 r. (pierwsze miasto z Europy środkowowschodniej) oraz Gdynia w 2002 r. Laureaci tego zaszczytnego wyróżnienia są zrzeszeni w Stowarzyszeniu Miast – Laureatów Nagrody Europy.

Częstochowę nagrodzono za wzorową współpracę z miastami maryjnymi – Lourdes we Francji i Loreto we Włoszech – dotycząca

Nagrody mobilizują miasta do działania – podkreślali uczestnicy konferencji.

Fot. J. Proniewicz

nie tylko turystyki pielgrzymkowej, ale również wymiany młodzieży, kultury i sportu. Miasto utrzymuje także bliskie i przyjacielskie kontakty z Altötting i Pforzheim w Niemczech, Fatimá – Ourem w Portugalii, Szawlami, Sołecznikami i Wilnem na Litwie, Rezekne na Łotwie, Betlejem w Autonomii Palestyńskiej, Zapopan w Meksyku, South Bend i Indianą w USA. Należy do Stowarzyszenia Miast Sanktuariów Europy i realizuje projekt COESIMA, współpracując z ważnymi ośrodkami pielgrzymkowymi. Gdynię wyróżniono przede wszystkim za współpracę z miastami siostrzanymi: Plymouth (Wielka Brytania), Kilonia (Niemcy), Aalborg (Dania), Kotka (Finlandia), Karlsko-

rona (Szwecja), Brooklyn (New York, USA), Kristiansand (Norwegia), Kłajpeda (Litwa), Baranowicze (Białoruś), Seattle (USA), Kaliningrad (Rosja), Sewastopol (Ukraina), Liepaja (Łotwa), Rejon Wileński (Litwa) oraz Kunda (Estonia). Centrum tej współpracy koncentruje się w rejonie Morza Bałtyckiego. Miasto działa w Bałtyckim Kole Miast Siostrzanych Gdyni, organizuje Igrzyska Miast Bliźniaczych, jest członkiem Związku Miast Bałtyckich (zrzeszającym 100 miast), a także założycielem Euroregionu Bałtyk.

Przełamane stereotypy

Złote Gwiazdy to nagrody przyznawane przez Komisję Europejską corocznie, począwszy od 1993 r., dla najlepszych projektów spośród tych, które uzyskały finansowe wsparcie, realizując program Town Twinning. Wyróżnienia to dostają miasta, które poprzez swoją współpracę bliźniaczą przyczyniają się do integracji europejskiej oraz zbliżają obywateli krajów kandydujących i krajów członkowskich Unii Europejskiej. Już 16 polskich miast i gmin otrzymało ten laur. W 2006 r. były to Siedlce za projekt „Jedna Europa – Jedna Ro-

dzina – Wreszcie Razem” oraz Lublin – „Stereotypy a rzeczywistość – młodzi Europejczycy” (więcej na ten temat pisaliśmy w „SM” nr 127/2006). **Anna Kominek**, kierownik Referatu ds. Współpracy Międzynarodowej UM w Lublinie, mówiąc o inicjatywie miasta, stwierdziła: – *Znamy cenne efekty współpracy europejskiej, dlatego chcieliśmy przekazać tę świadomość dalej młodym ludziom, żeby przełamywać stereotypy.*

Przedsiębiorczość a media

Konkurs Europejskie Nagrody Przedsiębiorczości (*European Enterprise Awards*) Komisja Europejska ogłosiła po raz pierwszy

w 2006 r. W pierwszej edycji zaproponowano przyznać wyróżnienia w 5 kategoriach: pionierskie dzieło, wspieranie przedsiębiorczości, ograniczanie biurokracji, inwestycje w kapitał ludzki, społecznie odpowiedzialna przedsiębiorczość. Zgłoszono 51 wniosków z 28 państw. Zwycięzcami okazały się projekty z Niemiec, Belgii, Portugalii, Austrii, Włoch i z Finlandii (Nagroda główna). Konkurs dotyczy już zrealizowanych projektów. Jednym z dwóch laureatów polskich w 2006 r. (w sumie zgłoszono 31 wniosków) była Świdnica.

Miasto to odnotowało w ostatnich latach ogromny sukces gospodarczy, uzyskany dzięki polityce jego władz, dotyczący planowania strategicznego, utworzenia przestrzeni pod przemysł (Specjalna Strefa Ekonomiczna), komunikacji czy mieszkalnictwa, pomocy publicznej dla bezrobotnych oraz współpracy z organizacjami wspierającymi biznes. W Świdnicy swoje zakłady ulokował m.in. Electrolux i Colgate-Palmolive, a bezrobocie spadło o 23 proc. – *Wyróżnienie w konkursie przyniosło medialne zainteresowanie naszym miastem – mówił Waldemar Skórski, zastępca prezydenta Świdnicy. – Za pośrednictwem artykułów w „Newsweek” czy „Wprost” zaczęli pojawiać się również nowi inwestorzy.*

Przeźren, partnerstwo, pamięć

Nagrodę UE na rzecz dziedzictwa kulturowego (*Europa Nostra Awards*) otrzymał projekt „Osiedla patronackie Górnego Śląska. Studium miejsca oraz znaczenie kultury przemysłowej przestrzeni zurbanizowanej” przygotowany przez dr inż. arch. Annę Sulimowską-Ociepka z Politechniki Śląskiej (z ponad 200 zgłoszonych). Przyznawana jest ona od 2002 r. w trzech kategoriach: konserwacja, badania oraz konkretne prace. Zdaniem autorki, obszary poprzemysłowe powinny podlegać ochronie, bo jest to ważne dziedzictwo kulturowe, które może odegrać istotną rolę w dobie konkurencyjności miast. Projekt ten jest też dobrym przykładem partnerstwa między samorządem a środowiskiem naukowym, które może stanowić wsparcie dla działań rewalizacyjnych miast.

W 2006 r. Europejską Nagrodę za najlepszą miejską przestrzeń publiczną (*European Prize for Urban Public Space*) dostało 5 projektów, w tym Biuro Projektów Lewicki Łatak za realizację nowego placu Zgody w Krakowie. To miejsce, poświęcone pamięci Żydów, jest swego rodzaju pomnikiem, choć pełni funkcję użytkową dla mieszkańców. Dzięki zastosowaniu specjalnych mebli miejskich, konstrukcji przystanków czy budowie dworca – sali pamięci, stanowi przejmujący symbol holocau-

Nagrodzony projekt „Nowy Plac Zgody w Krakowie”. Puste krzesła – w ten sposób uczczono pamięć po nieobecnych.
Fot. Arch. BP Lewicki Łatak

stu. Projekt ten został wybrany spośród 207 propozycji z 30 krajów. W dostępnej w Internecie bazie projektów uhonorowanych tą nagrodą znajdują też inicjatywy z Częstochowy i Warszawy.

Bezpieczniej na drogach

Poznań został nominowany (pierwsze miejsce w kraju) do nagrody za wybitne osiągnięcia w dziedzinie bezpieczeństwa drogowego (*Excellence in Road Safety Awards*). Jest ona przyznawana miastom, które podpisały Europejską Kartę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, za konkretne, innowacyjne i skuteczne inicjatywy mające na celu zmniejszenie ofiar śmiertelnych wypadków drogowych. W Poznaniu założono, że w ciągu 3 lat liczba wypadków drogowych zmniejszy się o 20 procent. Poprawę bezpieczeństwa będzie się osiągać przez takie działania, jak: budowa ścieżek rowerowych i chodników, promocja

idei karty EKBRD, szkolenia i pogadanki dla dzieci i młodzieży, plakaty przystankowe, rozdawanie apteczek samochodowych, „odblasków” i koców termicznych. – *Lepiej stracić w życiu minutę niż życie w minutę – takie przyświeca nam hasło – powiedziała Karolina Stachowska z Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej UM w Poznaniu.*

Związek wydał broszurę pt. „Nagrody Europejskie”, która zawiera szczegółowy przegląd nagród przyznawanych przez Radę Europy, Komisję Europejską oraz inne organizacje samorządom i instytucjom z miast w różnych dziedzinach: współpracy międzynarodowej, architektury, kultury, ochrony środowiska, turystyki, informatyki, partycypacji społecznej czy edukacji. Została ona wysłana do wszystkich miast członkowskich, a jej tekst będzie można znaleźć w e-biuletynie ZMP nr 27.

JOANNA PRONIEWICZ

Polsko-Litewskie porozumienie o współpracy

Poszerzenie obszarów współpracy i wspólne działania na forum europejskim – zakłada protokół zamierzeń podpisany 23 stycznia 2007 r. w Wilnie przez dyrektora Biura ZMP **Andrzeja Porawskiego** oraz dyrektora Litewskiego Związku Władz Lokalnych **Vytautasa Kvietkauska**. Oba Związki zamierzają zintensyfikować współpracę na poziomie gmin oraz związków, wspierając wymianę doświadczeń i informacji pomiędzy samorządami obu krajów oraz samymi związkami. Chcą podejmować również wspólne działania na forum międzynarodowym m.in. w ramach Komitetu Regionów czy CLRAE, które będą dotyczyły przede wszystkim wspólnych interesów władz lokalnych obu krajów, koordynowania stanowisk i wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju regionalnego. LZWL skupia wszystkie samorządy litewskie (60). Dotychczas we współpracy z nimi zorganizowane zostały trzy Polsko-Litewskie Fora Samorządowe (1998, 1999, 2001).

(STA)

Nowe miasta w ZMP

Kruszwica

Miasto, liczące obecnie ponad 9 tysięcy mieszkańców, leży w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, nad jeziorem Gopło. Jest ważną częścią Szlaku Piastowskiego. Z Kruszwicą wiąże się legenda o Popielu, który został zjedzony przez myszy, a Mysia Wieża na Wzgórzu Zamkowym do dziś stanowi główną atrakcję miasta. Prawa miejskie magdeburskie Kruszwica otrzymała w 1422 r. z rąk Władysława Jagiełły.

Przez te tereny wiódł niegdyś szlak handlowy nazywany „bursztynowym”, prowadzący znad Adriatyku do Bałtyku, którym przewożono bursztyn i sól. Jak wynika z badań archeologicznych, historia Kruszwicy sięga ok. 10 000 r. p.n.e. Z tamtego okresu pochodzą pierwsze ślady osadnictwa na tym terenie.

Piastowska stolica

Ze względu na bardzo urodzajne gleby, solanki oraz jezioro pełne ryb Kruszwica stanowiła ważny ośrodek gospodarczy. W drugiej połowie X oraz w XI w. była jedną ze stolic pierwszych Piastów i miejscem, w którym rezydowali książęta i królowie polscy. Znajdowała się tu także siedziba biskupstwa.

Około 1100 r. głównymi gałęziami gospodarki były hutnictwo szkła, wytwarzanie ceramiki szklanej i budowlanej oraz warzenie soli z miejscowych źródeł solankowych.

i była dla Polaków symbolem niepodległej Polski.

Pod koniec XIX w. umożliwiono masowy i tani transport poprzez oddanie do żeglugi odcinka Noteci łączącego Kruszwicę z Kanałem Bydgoskim. Powstała cukrownia i nastąpiło ożywienie gospodarcze w tym rejonie.

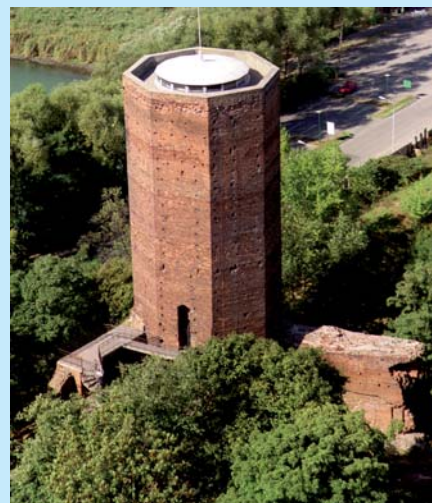
W okresie międzywojennym powstały zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego, a w latach 1952–1956 – przemysłu tłuszczowego.

Panorama z Mysiej Wieży

Najważniejszą atrakcją turystyczną Kruszwicy jest Mysia Wieża. Stojąca na Wzgórzu Zamkowym budowla ma 32 m wysokości. Widoczne są

na wraz z miastem przez Szwedów. W 1802 r. obiekt odrestaurowano, a w 1862 wzmocniono i przystosowano do zwiedzania. Szczyt Mysiej Wieży stanowi punkt widokowy dla zwiedzających Kruszwicę. Można z niego podziwiać panoramę miasta oraz Gopło – największe jezioro Pojezierza Wielkopolsko-Kujawskiego.

Innym zabytkowym miejscem w Kruszwicy jest Kolegiata p.w. śś. Piotra i Pawła, z zabytkowymi chrzcielnicami z XI i XII w., późnogotyckimi rzeźbami z XVI w. oraz XVII-wiecznymi marmurowymi płytami poświęconymi początkom kościoła i pierwszym biskupom. Kolegia-

Mysia Wieża z ruinami zamku.

Fot. Urząd Miejski w Kruszwicy

ta jest jednym z najlepiej zachowanych zabytków architektury romańskiej w Polsce. Została zbudowana na początku XII w.

Warto obejrzeć również kruszwicką Starówkę. Rynek składa się z dwóch części. Jedną z nich umożliwia odpoczynek wśród kwiatów i drzew, a druga to miejsce, gdzie odbywają się imprezy okazjonalne i targi. Na Starówce znajduje się także kościół p.w. św. Teresy, zbudowany w latach 1926–1929 w miejscu innego kościoła.

Przyroda, sport i kultura

W 1967 r. powstał tutaj Nadgoplański Park Tysiąclecia obejmujący m.in. obszar jeziora Gopło oraz jego okolice: pola uprawne, łąki, lasy, bagna i nieużytki. Utworzono rezerwat przyrody oraz park krajobrazowy, które mają umożliwić zachowanie wartości historycznych, naturalnych właściwości środowiska oraz ochronę przyrody.

Na terenie miasta działa wiele klubów sportowych – piłkarski, wioślarski, żeglarski, koszykówki oraz towarzystwo gimnastyczne – a także grupy muzyczne, taneczne i warsztaty plastyczne przy Centrum Kultury „Ziemowit”. Od 1978 r. istnieje także Nadgoplański Zespół Folklorystyczny. ■

Kolegiata pw. śś. Piotra i Pawła.

Fot. Urząd Miejski w Kruszwicy

W 1271 r. z polecenia Kazimierza Pobożnego gród został spalony. Odbudowano go w XIV w. Kolejne zniszczenia miały miejsce w 1657 r. To wynik najazdu szwedzkiego. W 1772 r. Kruszwica została włączona do ziem pruskich

jeszcze resztki murów, pozostałość zamku obronnego z XIV w., który stanowił warownię na pograniczu polsko-krzyżackim, a następnie był siedzibą kasztelanii i starostwa grodowego. Wieża popadała w ruinę, a w 1657 r. została zburzo-

Nowe miasta w ZMP

Libiąż

Jest to miasto położone w powiecie chrzanowskim, w zachodniej części województwa małopolskiego, na wzgórzach Jury Krakowsko-Częstochowskiej, na obrzeżu Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Liczy prawie 18 tys. mieszkańców.

Pierwsza wzmianka na temat Libiąża pochodzi z „Kronik” Jana Długosza, który opisywał przekazanie wsi książęcej – podzielonej wówczas na Libiąż Wielki i Libiąż Mały – Zakonowi Benedyktynów przez dotychczasowych właścicieli z rodu Gryfitów. Miało to miejsce w 1243 r.

Górnice korzenie

Do XIX w. Libiąż był osadą rolniczą. Zmiany nastąpiły pod koniec XIX w., gdy odkryto na tym terenie bogate złoża węgla kamiennego. Na początku XX w. wybudowano kopalnię węgla kamiennego „Janina”, która do dziś jest jednym z największych zakładów przemysłowych w mieście. Powstanie kopalni zapoczątkowało rozwój gospodarczy osady. Wybudowano osiedla mieszkaniowe, szkołę, pocztę i telegraf, a po I wojnie światowej także nowe szlaki komunikacyjne. Rozwój kopalni po II wojnie światowej spowodował napływ ludności do Libiąża. W 1969 r. osada uzyskała prawa miejskie.

Gospodarni i przyjaźni

Ze względu na trudności, jakie przeżywa przemysł wydobywczy, miasto stara się pozyskać nowe inwestycje. W tym celu tworzone są Strefy Aktywności Gospodarczej (nowe targo-

wisko), uchwalone zostały „Strategia rozwoju na lata 2003–2013” i „Plan inwestycyjny na lata 2003–2008”. Miasto poszukuje potencjalnych inwestorów, którzy zamienią niezagospodarowane grunty w przedsiębiorstwa i stworzą nowe miejsca pracy. W maju 2006 r. Libiąż zwyciężył w kategorii miast średnich w konkursie „Trzy Korony Małopolski” na najbardziej gospodarne i przyjazne dla inwestorów miasto regionu. Plebiscyt ten w zeszłorocznej edycji wyróżnił miasta, w których w kadencji 2002–2006 żyło się najlepiej.

Gmina dba o ochronę środowiska i buduje kanalizację oraz magistralę wodociągową wspólnie z dwoma sąsiednimi gminami za pieniądze z UE. W planach są także inwestycje w dziedzinie kultury, rozrywki oraz rekreacji, które umożliwią aktywny sposób spędzania wolnego czasu.

Budowa centrum i zieleńców

Położone w połowie drogi między Krakowem a Katowicami miasteczko nie ma wyraź-

nego centrum, dlatego w 2002 r. rozpoczęto pracę nad jego kształtowaniem. Wybrano wolną przestrzeń w środku Flagówki, którego zaletą jest piękna panorama i interesujący widok na wieżę zabytkowego kościoła p.w. Przemienienia Pańskiego projektu Teodora Talowskiego – zwanego często „Gaudim Północy”. Powstały już: Aleja Jana Pawła II, plac Słoneczny oraz Park Miejski. Na inwestycje te pozyskano środki z UE. Park Miejski, wybudowany w 2004 r., zdobią dwa libiąskie surowce: dolomit i kostka libetowa. Akcenty wodne w połączeniu z zielenią parku wzbogacone grą światła tworzą niezwykłą atmosferę tego miejsca. W parku posadzono „Dąb Małopolski”, a przy wejściu wmurowano płytę z krakowskiego Rynku. Na terenie miasta powstały również inne, nowe enklawy zieleni, m.in.

Fontanna Janiny.

Fot. Urząd Miejski w Libiążu

park przy ul. Górnicznej z pomnikiem Skarbnika oraz park na placu Zwycięstwa z pomnikiem Janiny, od której imienia powstała nazwa kopalni.

Współpraca międzynarodowa

Władze Libiąża podpisały z francuskim miastem Rouvroy porozumienie, które zakłada kontynuowanie i rozszerzanie kontaktów polsko-francuskich w dziedzinie gospodarki, kultury, oświaty, dzielenie się doświadczeniami, popularyzowanie imprez kulturalnych i sportowych, wymianę informacji w sieci Internet oraz umacnianie przyjaźni. Dzięki tej współpracy mieszkańcy poznają warunki życia i pracy w partnerskim mieście, a lokalne imprezy sportowe i kulturalne zyskują większy rozgłos. Do współpracy włączyły się także kluby sportowe z obu miast oraz młodzież szkolna.

Materiały z nowych miast na podstawie stron internetowych oraz innych źródeł przygotowała EDYTA BŁASZKOWIAK

Panorama Libiąża.

Fot. Leszek Tworzydło

750 lat Krakowa

Tradycja, magia i nauka

Kraków jako jedno z najstarszych polskich miast „jest miastem tradycji, gdzie przeszłość w sposób nieuchwytny przeplata się z terażniejszością, nierealność z rzeczywistością. To miasto mitów, legend i snów. Jeśli wierzyć kronikarzom, gdzieś około roku 700 książę Krak razem z szewcem Skubą zabił smoka i założył Kraków”.

Od 1000 r. Kraków był już stolicą biskupstwa, a od 1040 r. – główną siedzibą władcy. Z biegiem czasu odgrywał coraz większą rolę nie tylko polityczną, ale również kościelną i gospodarczą, a także kulturową. Tak więc gdy w 1257 r. miasto otrzymało nowe prawa, zwane magdeburskimi, mia-

ło już swoją historię i znaczenie. Właśnie z niepowtarzalnym dziedzictwem kulturowym wiąże się wyjątkowość Krakowa. Tutaj na Wzgórzu Wawelskim wybudowano rezydencję polskich królów, a zarazem miejsce ich koronacji i nekropolię. Od XI do XVII w. Kraków był bowiem stolicą Polski. Tutaj w 1364 r. po-

*Katedra na Wawelu.
Fot. Artur Żyrkowski, Wydział Promocji i Turystyki UM Krakowa*

Architektura i kultura

Kto chce poznać duszę Polski – niech jej szuka w Krakowie... – pisał Wilhelm Feldman, krakowski krytyk literacki i dramatopisarz. To właśnie Kraków z powodu zabytkowej architektury oraz barwnego życia kulturalnego postrzegany jest jako najbardziej europejskie z polskich miast, które współtworzy kulturę na starym kontynencie. Walory i zasługi Krakowa zostały docenione m.in. przez UNESCO – w 2000 r. największemu zespołowi zabytkowemu w Polsce, obejmującemu ponad 6 tysięcy bezcennych obiektów architektury, przypadł zaszczytny tytuł stolicy europejskiej kultury.

wołano do życia Akademię Krakowską – pierwszą polską uczelnię, późniejszy Uniwersytet Jagielloński.

Do dziś Kraków jest potężnym ośrodkiem naukowym – na 12 publicz-

Będziemy bronić tytułu Kulturalnej Stolicy Polski

Osiem milionów turystów rocznie

Rozmowa z prezydentem Krakowa, prof. Jackiem Majchrowskim

■ Choć Kraków od wielu lat nie jest stolicą Polski, nadal pozostaje jednym z najważniejszych miast, centrum kulturowym Polski. W jakim głównym kierunku władze miejskie chcą, by miasto się rozwijało?

– Zaczę od tego, że to nieprawda, że Kraków nie jest stolicą Polski. Jest kulturalną stolicą Polski i tego tytułu będziemy się mocno trzymać, bardzo nam na nim zależy i robimy wszystko, aby tak było. A jeśli chodzi o rozwój miasta – przede wszystkim koncentrujemy się na utworzeniu w Krakowie polskiego zaplecza dla firm zajmujących się nowymi technologiami. Kraków jest do-
syć specyficzną aglomeracją, trudno tu w tej

chwili prowadzić jakąkolwiek dużą działalność produkcyjną. Uczestniczyliśmy np. w rozmowach z przedstawicielami firmy MANN, która buduje wielki zakład w Niepołomicach. Fabryka taka nie może powstać u nas, ponieważ brakuje tak dużych terenów. Dlatego możemy koncentrować się wyłącznie na nowoczesnych technologiach. Zainwestowały tu Motorola, IBM – obie firmy się rozwijają i przybywa im nowych pracowników. Pojawiają się też nowe projekty, bo Kraków stara się być bardzo przyjazny dla inwestorów związanych z nowymi technologiami. Nasze miasto będzie się powoli stawać zapleczem administracyjnym. Jeśli nie ma możliwości wybudowania

dużych firm produkcyjnych, to jest zawsze możliwość utworzenia zaplecza administracyjnego. Obecne trendy gospodarcze wskazują na to, że niekoniecznie musi ono znajdować się w miejscu, w którym trwa produkcja – bo mówimy tu o dużych zakładach. Czyli w skrócie: nowoczesne technologie, zaplecze administracyjne dużych przedsiębiorstw to przyszłość Krakowa ze względu na specyfikę tego miasta.

■ Czy szybki rozwój gospodarczy Krakowa, wielość inwestycji i ponad 1 mld zł zaabsorbowanych ze środków unijnych przekłada się na poziom życia mieszkańców?

– Przekłada się. W tej chwili jesteśmy jednym z trzech miast w Polsce o najniższym bezro-

nych i 6 niepublicznych uczelniach studiuje 170 tysięcy osób! Dzięki temu wzrasta odsetek mieszkańców z wyższym wykształceniem – już przekroczył 20 proc. Właśnie na potencjale tkwiącym w wykształconych mieszkańcach i bardzo prężnym środowisku naukowym miasto realizuje strategię rozwoju gospodarczego, wykorzystując korzystny klimat dla innowacji tak, by Kraków mógł konkurować z innymi miastami nie tylko w Polsce, ale i na świecie.

Miasto zdominowane do niedawna przez przemysł ciężki obecnie wyrasta na główną siedzibę firm stawiających na rozwój nowoczesnych technologii. Na terenie specjalnej strefy ekonomicznej – Krakowskiego Parku Technologicznego – funkcjonują oddziały światowych koncernów, takich jak: Motorola, RR Donnelley, Delphi oraz nowoczesne polskie firmy zdobywające globalne rynki, np. ComArch. Dla powodzenia tego typu przedsięwzięć niebagatelne znaczenie ma fakt, że Kraków, liczący prawie 760 tysięcy mieszkańców wraz z regionem, to duży i chłonny rynek lokalny – aż 8 mln potencjalnych konsumentów w promieniu 100 km od stolicy Małopolski.

**Na podstawie materiałów z miasta oprac.
HANNA HENDRYSIAK**

bociu i – co ważne – wpłynęły na to ostatnie 3–4 lata, kiedy to bezrobocie mocno spadało. Poziom życia mieszkańców jest faktycznie wysoki. W Krakowie nie zarabia się, co prawda, najlepiej w Polsce – nie możemy się pod tym względem równać z Warszawą, ale jest pewność pracy, a to rzecz bardzo ważna. Tak więc standard życia mieszkańców stale się podnosi. W tej chwili buduje się u nas np. najwięcej mieszkań w Polsce, nie licząc Warszawy. Poprawia się bezpieczeństwo. Mamy też najnowocześniejszy, przyjazny środowisku tabor komunikacyjny w kraju. Nie sposób przecież uczynić z miasta miejsca atrakcyjnego do życia bez dobrze funkcjonującego transportu. Badania pokazują, że mieszkańcom zależy na bezpieczeństwie, dobrej opiece zdrowotnej, transporcie miejskim i edukacji. O edukacji mówić nie muszę, bo tu jeszcze długo pozostałe miasta będą szukały sposobów, żeby nas prześcignąć, ale zarówno przyjeżdżającym do nas studentom, jak i mieszkańcom trzeba przygotować komunikację. W tej chwili trwają w Krakowie wielkie inwestycje w tej dziedzinie. To m.in. szybki tramwaj, który w dużej części pojedzie pod ziemią, co rozwiąże wiele problemów komunikacyjnych, np. dzięki bezkolizyjnym skrzyżowaniom.

Obchody jubileuszowe

Z okazji jubileuszu odbywają się liczne konkursy, m.in. na pamiątkę z Krakowa, na stół jubileuszowy czy konkurs na „Rodzinę o najdłuższym krakowskim stażu”, który to tytuł otrzymała rodzina **Morbiterów** legitymująca się stałą obecnością w Krakowie od 1780 r.

Kulminacja obchodów nastąpi w czerwcu i wtedy odbędą się m.in.: Wielka Parada Smoków – widowisko plenerowe na Wiśle, łączące muzykę i światło, z wykorzystaniem efektów pirotechnicznych i kurtyn wodnych z olbrzymimi pływającymi oraz fruwającymi smokami w roli głównej. Będzie też impreza balonowa pt. „Niebo Otwartej Europy – Puchar Unii Europejskiej”, będzie Pochód Królów – inscenizacja do muzyki J.K. Pawлуśkiewicza czy Krakowska Noc Teatrów: prezentacje spektakli krakowskich teatrów połączone ze zwiedzaniem niedostępnych na co dzień miejsc w budynkach teatrów. Obchody zainauguruje kantata duetu Rubik – Książek „Zakochani w Krakowie”, zaś zakończy symfonia na dzwony autorstwa Marka Stachowskiego z wykorzystaniem 25 dzwonów z krakowskich kościołów.

Rynek Główny (widok z wieży Kościoła Mariackiego).

Fot. Artur Żyrkowski, Wydział Promocji i Turystyki UM Krakowa

■ Na ile ten awans gospodarczy Krakowa ostatnich lat to zasługa władz miejskich, a na ile społeczności lokalnej?

– To jest współdziałanie, choć nie ukrywam, że to duża zasługa władz miasta, m.in. przyciągnięcie tanich linii lotniczych czy przygotowanie doskonałej oferty turystycznej. Proszę sobie wyobrazić, że Kraków odwiedza tyle osób, ile rocznie przyjeżdża do Egiptu! To są liczby porażające, mówimy tu o 8 milionach turystów. Jesteśmy w czołówce wszystkich światowych rankingów turystycznych. Ostatnio amerykański portal internetowy orbit.com (najpopularniejszy w USA) umieścił nas w siódemce miast, które w 2007 r. należy odwiedzić. To dla nas niezwykle wyzwanie – przyjmując taką liczbę turystów. I branża hotelarsko-gastronomiczna rozwija się w tempie niezwykłym.

■ Jakimi działaniami władze Krakowa chcą przekonać krakowian i Polaków o tym, że Kraków jest kulturową stolicą Polski?

– Chcemy w tej chwili zmienić nieco i dostosować do najnowszych tendencji i standardów system promocji miasta. Będziemy korzystali z metod tzw. marketingu niekonwencjonalnego. Projekt jest w trakcie przygotowania i za wcześniej o nim mówić, natomiast będą to

działania, które zaskoczą cały kraj. Postaramy się też łączyć marki ekskluzywne, a taką marką w naszym przekonaniu jest Kraków, i połączymy ją z markami komercyjnymi – nie podam szczegółów, żeby nie podpowiadać konkurencji, jak takie działania powinny wyglądać. Zaczął też pracę specjalny zespół ekspercki ds. aranżacji podziemi Rynku Głównego. Będziemy mieli podziemną ekspozycję pod największym i najpiękniejszym placem Europy. To będzie wyjątkowa i imponująca rozmachem ścieżka edukacyjno-turystyczna pokazująca historię miasta. Rzecz niezwykła i unikatowa w tej części Europy. Poza tym Kraków to też duże festiwale, jak „Sacrum – Profanum”, „Misteria Paschalia”, imprezy z okazji 750-lecia, doskonała oferta teatralna, a także kultura popularna, która przyciąga tysiące osób na sylwestra czy na „wianki”. Imprezy te dowodzą, że tu się można bawić dobrze i bezpiecznie. Oferta kulturalna Krakowa jest na tyle bogata, że każdy znajdzie coś dla siebie, począwszy od sympatyków baloniarstwa, a na sympatykach tańców dworskich skończywszy. Tytułu kulturalnej stolicy będziemy bronić.

■ **Dziękuję za rozmowę.**

Rozmawiała HANNA HENDRYSIAK

XXVIII ZGROMADZENIE OGÓLNE ZWIĄZKU MIAST POLSKICH

Poznań, 8–9 marca 2007

Program

8 marca, czwartek

12:00–14:00 **OBRADY PLENARNE**, Hotel Polonez, al. Niepodległości 36

Otwarcie obrad przez Prezesa ZMP, wystąpienia Gości

1. Powołanie prezydium i komisji, przyjęcie porządku obrad
2. Przyjęcie regulaminu obrad i ordynacji wyborczej
3. Sprawozdanie Zarządu z działalności Związku w 2006 roku i w IV kadencji
4. Sprawozdanie z wykonania budżetu Związku w 2006 roku
5. Przedstawienie bilansu Związku za rok 2006
6. Opinia Komisji Rewizyjnej za rok 2006 – wniosek Komisji Rewizyjnej w sprawie udzielenia Zarządowi Związku absolutorium

14:00–15:00 – *obiad*

15:00–16:00 – **zebrania grup politycznych** (deser, kawa)

PiS, PO, PSL, Lewica, Niezależni

16:00–18:30 **OBRADY PLENARNE** – ciąg dalszy

7. Dyskusja i głosowanie nad przyjęciem sprawozdań za 2006 rok i IV kadencję oraz bilansu za rok 2006
8. Głosowanie nad wnioskiem Komisji Rewizyjnej ws. absolutorium dla Zarządu
9. **Podjęcie uchwały w sprawie zmian w statucie ZMP**
10. Zgłoszenie kandydatów na Prezesa Związku, autoprezentacja, wybory Prezesa
11. Zgłoszenie kandydatów do Zarządu i Komisji Rewizyjnej, autoprezentacja, wybory Zarządu i Komisji Rewizyjnej Związku (I tura)
12. Przedstawienie projektu programu działania Związku na rok 2007
13. Przedstawienie projektu budżetu na rok 2007
14. **Dyskusja programowa, przyjęcie założeń programu działania Związku oraz budżetu na 2007 rok**

19:30 *Po zakończeniu obrad spektakl operowy Rogera Watersa (d. Pink Floyd) „Ça Ira”*

21:30 – *bankiet w Hotelu Polonez*

9 marca – piątek

10:00–13:00 – **OBRADY PLENARNE** – ciąg dalszy

15. Samorząd w UE 50 lat po podpisaniu Traktatu Rzymskiego – **prof. Michał Kulesza**
- 11a. Wybory Zarządu i Komisji Rewizyjnej Związku (ew. II tura)
16. Wybór przedstawicieli ZO ZMP do Polsko-Niemieckiej Grupy Kontaktowej oraz do Kapituły Złotej Wstęgi Miast Polskich
17. Polityka miejska w polityce regionalnej Polski – **min. Grażyna Gęsicka**
- 17a. Polityka miejska w polityce spójności UE – **dr Jan Olbrycht**, MEP
18. Miasto – fundament wiedzy, innowacji i rozwoju – **prof. Jerzy Buzek**, MEP
19. Polityka przestrzenna i mieszkaniowa – **min. Andrzej Aumiller**
20. Debata
21. Zamknięcie obrad Zgromadzenia Ogólnego

13:00 *obiad*

Wkładkę „Samorząd Miejski”, stały dodatek do „GSiA” wydawany raz w miesiącu, przygotowuje zespół Związku Miast Polskich: Ewa Parchimowicz, Joanna Proniewicz, Andrzej Porawski – dyrektor Biura ZMP. Wersja elektroniczna dodatku „SM” znajduje się pod adresem: www.miasta-polskie.pl/sm.html Biuro Związku Miast Polskich, ul. Robocza 46a, 61-517 Poznań, tel. 0-61 633 50 50, fax 0-61 633 50 60, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl, strona internetowa: www.miasta-polskie.pl, www.polish-cities.pl, www.zmp.poznan.pl

**gazeta samorządu
i administracji**
gospodarka prawo finanse